

UNIVERSITA KARLOVA V PRAZE

Fakulta tělesné výchovy a sportu

Vznik a vývoj Policie České republiky,
útvary Policie ČR zabývající se bojem s terorismem a
organizovaným zločinem

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vedoucí práce bakalářské práce:
Ing. et Mgr. Miloš FIALA, Ph.D.

Zpracoval:
Slavomír RAICHL

S R P E N 2010

Abstrakt

Název bakalářské práce:

Vznik a vývoj Policie České republiky, útvary Policie ČR zabývající se bojem s terorismem a organizovaným zločinem

Cíle práce:

- 1) Seznámit s historickým vývojem policejních složek působících na území České republiky po druhé světové válce až do současnosti s postupnou determinovaností k historii policejních složek zabývajících se bojem s terorismem a organizovaným zločinem.
- 2) Objasnit činnost jedné z hlavních složek Integrovaného záchranného systému České republiky, konkrétně Policie České republiky v oblasti funkční roviny státního donucení a to především v podobě specializovaných odborů a zásahových jednotek, které jsou určeny pro boj s terorismem a organizovaným zločinem.

Metoda:

V první části této práce bude využito postupů historické studie, kterými bude interpretován a posouzen vliv na současnost (HENDL J, 1997) přiblížením vývoje státní policie od období po druhé světové válce až do současnosti. Explorační metodou a teoretickou studií (HENDL J, 1997) bude v dalších částech práce popsána nezastupitelná úloha specializovaných složek policie v potírání zvláště závažných trestných činů v souvislosti s nadnárodním organizovaným zločinem a mezinárodním terorismem.

Výsledky:

- 1) Stručné historické shrnutí vývoje policie od konce druhé světové války do současnosti s atributy protiteroristických jednotek.
- 2) Seznámení se složkami PČR, které se zabývají potíráním zvláště závažných trestných činů včetně terorismu.

Klíčová slova: Policie ČR, Integrovaný záchranný systém, organizovaný zločin, terorismus, specializované odbory, zásahové jednotky.

Abstract

Title of a document:

Origin and evolution of the Czech Republic Police, police departments involved in combating terrorism and organized crime

Aim of a document:

- 1) Get acquainted with the historical development of police forces operating in the Czech Republic after World War II to the present with a progressive history of the determinacy of law enforcement agencies engaged in combating terrorism and organized crime.
- 2) Clarify the activity of one of the main components of the Integrated Rescue System of the Czech Republic, namely the Police of the Czech Republic in the field of functional levels of state coercion, especially in the form of specialized departments and emergency units, which are designed to combat terrorism and organized crime.

Method:

In the first part of this work will be to the procedures of historical study, which will be interpreted and assessed the impact on the present (Hendl J, 1997) approaching the development of the state police from the period after World War II to the present. Exploration method and theoretical studies (Hendl J, 1997) will be in other parts of the work described irreplaceable role of specialized components of the police in combating serious crimes in the context of transnational organized crime and international terrorism.

Results:

- 1) A brief summary of the historical development of police from the Second World War to the present with the attributes of anti-terrorist units.
- 2) Introduction to the ingredients of the PCR, which deal with combating serious crimes including terrorism.

Key words: Police, integrated rescue system, organized crime, terrorism, specialized departments, rescue units.

Touto cestou bych chtěl poděkovat vedoucímu katedry technických a úpolových sportů Ing. et Mgr. Miloši FIALOVI, Ph.D. za odborné vedení práce a za jeho praktické rady, ale i ostatním pracovníkům této katedry, kteří mě v průběhu studia připravovali svými dobře míněnými radami na zpracování této práce a to především panu Ing. VILÁŠKOVI, který mě poskytl cenné informace, kde vyhledat některé z potřebných pramenů.

Další poděkování patří plk. BOHDÁLKOVI, který mi v mezích neutajovaných informací přiblížil práci Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu (ÚOOZ) z hlediska terorismu a organizovaného zločinu.

Nesmím zapomenout poděkovat své rodině, konkrétně své manželce Žanetě, mým dětem Johance a Jakubovi a mé matce Heleně, za jejich trpělivost s mou osobou a především čas, který jsem jim nemohl věnovat, v průběhu zpracování této práce, ale i během celého studia.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracoval samostatně a použil jsem pouze literaturu uvedenou v seznamu bibliografické citace.

Slavomír RAICHL

Obsah

1	Úvod	8
1.1	Cíle práce	8
2	Vývoj bezpečnostních sborů působících na území současné České republiky po 2. světové válce.....	10
2.1	Vznik Sboru národní bezpečnosti	10
2.2	Pohotovostní pluk 1 NB.....	12
2.2.1	Výstroj a výzbroj příslušníků PP 1 NB.....	12
2.3	Pohraniční útvary SNB - 9600.....	13
2.3.1	Banderovci na území Československa.....	13
2.4	Počátky padesátých let.....	14
2.4.1	Čistky v SNB	14
2.5	Přelom 50. a 60. let	15
2.6	Počátky sedmdesátých let	15
2.7	Vznik Odboru zvláštního určení	16
2.7.1	Výstroj a výzbroj OZU	16
2.8	Zánik Sboru národní bezpečnosti	16
2.9	Vznik Policie České republiky	17
3	Integrovaný záchranný systém (IZS).....	17
3.1	Pojem IZS	17
3.2	Vznik IZS.....	18
3.3	Složky IZS	18
4	Policie České republiky	18
4.1	Hlavní formy a činnosti	19
4.1.1	Úkoly policie.....	19
4.1.1.1	Obecné úkoly Policie ČR	19

4.1.1.2	Úkoly Policie České republiky v rámci IZS.....	21
4.2	Organizační struktura.....	21
5	Specializované jednotky PČR, určené pro boj s terorismem a organizovaným zločinem.....	23
5.1	Útvar pro odhalování organizovaného zločinu.....	23
5.2	Útvar rychlého nasazení (ÚRNA).....	25
5.2.1	Struktura.....	26
5.2.2	Současné nároky pro přijetí k Útvaru rychlého nasazení	26
5.2.2.1	Splnění základních předpokladů.....	26
5.2.2.2	Výběrové řízení	26
5.2.3	Výstroj a výzbroj ÚRNA	29
5.3	Zásahová jednotka Správy hl. m. Prahy	30
5.4	Ostatní krajské zásahové jednotky.....	30
5.4.1	Výběrové řízení krajských zásahových jednotek.....	31
6	Z á v ě r.....	32
7	Přehled použité literatury	33
7.1	Publikace.....	33
7.2	Právní normativní akty a normativní instrukce.....	33
7.3	Elektronické zdroje.....	34
	Příloha č. 1	35
	Příloha č. 2:.....	38

1 Úvod

V dnešní době pohlíží značná část veřejnosti na práci policie či na policii samotnou jako na věc zbytečnou, jež omezuje její práva a přamálo pomáhá a chrání. Část dnešní populace je dokonce vychovávána k neúctě a bezohlednosti k druhým lidem, kdy jakýkoli zákonný úkon policie považují za omezení jejich práv. Mnozí z naší populace si rovněž ihned představí v souvislosti se slovem policie či policista příslušníka dopravní či pořádkové policie, jak je kárá za přestupek, který způsobili nebo je přímo uráží tím, že po nich žádá provedení dechové zkoušky, „jsou snad nějací opilci, vždyť přece nic neprovedli, aby je zdržoval kdejaký policista”. Většinou tento názor přetrvává pouze do doby, kdy se samy obrací na policii se žádostí o pomoc. Až tehdy si většina lidí uvědomí, potřebnost či dokonce nezbytnost policie pro společnost. Vzhledem k tomu, že sám již značnou dobu pracuji jako policista vím, jaký přístup občanů k policii je i jaké mají zkreslené informace o její práci, především díky vlivu médií. Na druhou stranu z vlastní zkušenosti vím, že existuje i značná část lidí, která si práci policie cení a dokonce by považovali jako přínos rozšíření pravomocí policie a dokonce by v oblasti vynucování práva ocenili i návrat k středověkým praktikám. Důležitost policie je zřejmá i při pohledu do historie a přesto, že se její úkoly částečně změnily, vždy bylo jejím prvotním úkolem chránit společnost před zločinem a to i tehdy kdy byla zneužita k politickým účelům a presentací moci totalitního režimu.

1.1 Cíle práce

Ke zpracování této práce bylo přistoupeno z pozice objasnění činnosti jedné ze základních složek IZS - Policie ČR. Se zvláštním důrazem na složky policie, jejichž úkoly souvisí s potíráním mezinárodního terorismu či nadnárodního organizovaného zločinu. Přítomnost podobných složek je patrná i z hlediska historického vývoje. Zatímco vstup České republiky do NATO zaručuje naší zemi pomoc při ohrožení vnější bezpečnosti a současně nás zavazuje pomocí ostatním členům, znamená vstup České republiky do Evropské unie dne 1. května 2004, především závazek, který spočívá v utváření prostoru svobody, bezpečnosti a prostoru práva. Vytyčeným cílem je reálné uskutečnění volného pohybu osob pro občany Evropské unie, jakož i státní příslušníky třetích zemí uvnitř Unie, a to při současném zajištění obecné bezpečnosti

prostřednictvím boje proti všem formám organizované trestné činnosti a boje proti terorismu. (PIKNA, 2004). Výkonnou paží tohoto závazku je právě Policie ČR, neboť nikdo jiný není schopen zajistit vnitřní bezpečnost, ale vzhledem k tomu, že ani policie není vševědoucí a všudypřítomná je úkolem nás všech ji plně podporovat. Lze však předpokládat, že běžná populace má na základě předsudků, které vznikli v minulosti zobecnováním skutečností, značně zkreslené představy o práci policie. Je také více jak pravděpodobné, že si většina naší společnosti ani neuvědomuje či nepřipouští nebezpečí, kterému je tato společnost vystavena a kterému je povinna Policie ČR denně čelit. Tak jako nemohou rodiče nechat výchovu dětí pouze na učitelích školy, ve které se jejich ratolest vzdělává. Nemohou ani občané nechat všechnu starost o svou, ale i o bezpečnost ostatních pouze na policii či na jiné složce Integrovaného záchranného systému, neboť pomoc realizovaná včasnou informací, je vždy velmi důležitá a může pomoci předejít různým závažným následkům. Dle mého názoru je lhostejnost a neochota občanů spolupracovat s policií způsobena právě těmito neopodstatněnými předsudky, které brání k uvědomování si skutečnosti, že nepomáhají policii, ale především „někomu“ - sousedu, blízkým, známým, ale možná že i sobě. K jejich rozhodnutí o poskytnutí pomoci by mohla přispět i změna jejich názoru na policii, ke které by měla přispět právě tato práce jejíž obsah by měl přiblížit širší veřejnosti některé speciální složky policie. Hlavními úkoly těchto složek policie je zabývat se těmi nejzávažnějšími trestnými činy, jako jsou nadnárodní organizovaný zločin a globální terorismus. Česká republika je ze strany mezinárodního terorismu vnímána jako země, aktivně zapojená do současné fáze celosvětového protiteroristického úsilí – a tím pádem i jako potenciální terč. To potvrzuje i případ ohrožení bezpečnosti České republiky ze strany mezinárodního terorismu, ke kterému došlo na přelomu září a října roku 2006. Bezpečnostní složky České republiky obdržely závažnou informaci o možné přípravě teroristického činu na území České republiky. Informace byla vyhodnocena jako mimořádně závažná. Proto byla podniknuta nezbytná opatření k eliminaci rizik vyplývajících z této hrozby, včetně přijetí mimořádných bezpečnostních opatření na území hlavního města Prahy (Národní akční plán, 2008). Právě pro nebezpečnost těchto fenoménů současné doby, budou představeny výše uvedené složky Policie České republiky v této závěrečné práci. Přestože mají i základní útvary a další útvary Policie ČR své nezastupitelné místo v boji s terorismem a nadnárodním organizovaným zločinem, nebude se jimi, vzhledem k předepsanému rozsahu, tato práce zabývat.

2 Vývoj bezpečnostních sborů působících na území současné České republiky po 2. světové válce

2.1 Vznik Sboru národní bezpečnosti

Po reorganizaci bezpečnostních složek, dle německého vzoru v roce 1944, kdy byly bezpečnostní složky unifikovány do „protektorátní policie“, kterou po obnovení ČSR nahradila složka označovaná jako Sbor národní bezpečnosti (Macek, P., Uhlíř, L., 2001).

V roce 1945 se základem nové státotvorné činnosti v osvobozeném československém státě se stal Košický vládní program, přijatý dne 5. 4. 1945 první československou vládou Národní fronty Čechů a Slováků v Košicích. Ještě před jmenováním vlády Národní fronty 4. 4. 1945, vydal prezident ústavní dekret č. 1/1945 ze dne 2. 4. 1945 o nové organizaci vlády a ministerstev v době přechodné, v němž v § 2 je v čele státní správy vedle jiných ministerstev uvedeno i ministerstvo vnitra. Do jeho čela byl na základě jednání představitelů vládních stran s prezidentem jmenován komunist Václav Nosek. Posláním ministerstva vnitra jako správního úřadu bylo řízení národních výborů a výkon bezpečnostních úkolů, vyplývajících z Košického vládního programu. Tím byly pro začátek určeny hlavní úkoly a náplně práce na úseku bezpečnosti (URL 6).

Základem pro budování Sboru národní bezpečnosti bylo usnesení čs. vlády ze dne 17. dubna. 1945 o budování národní bezpečnosti. Toto usnesení stanovilo, že nový bezpečnostní sbor bude jednotný a bude se skládat ze tří složek:

Veřejné bezpečnosti (VB) – uniformované složky slučující dosavadní státní policii, četnictvo a obecní policii.

Státní bezpečnosti (StB) – neuniformované složky, zahrnující zejména zpravodajské služby.

Pohotovostního sboru – působícího především v pohraničí, později jako pořádkové pohotovostní pluky - útvary organizačně zařazené pod VB.

Z revolučních oddílů, Závodní milice a policejního a četnického aparátu byli vybíráni příslušníci pro zcela novou složku, která byla vyhlášena 30. června 1945 jako Sbor národní bezpečnosti (SNB). (BALABÁN, M., DUCHEK, J., STEJSKAL, L., 2007).

Tímto zákonem schválila vláda hlavní zásady výstavby nového bezpečnostního aparátu. Směr výstavby nového bezpečnostního sboru formuloval ministr vnitra takto:

Četnictvo a policii nerozpouštět, ale očistit a ponechat ve výkonu služby, protože je zatím nemůžeme nahradit novými vycvičenými orgány;

podchytit ozbrojenou masu občanstva a snažit se urychleně začlenit mladé a vhodné lidi do bezpečnostní služby;

utvořit zvláštní pohotovostní jednotky jako zálohy pro pohraničí.

Jiná byla v této době situace na Slovensku. Zde ovlivňují charakter nové organizace bezpečnostních útvarů zejména dva zákonné akty:

Nařízení SNR č. 6/1945 o rozpouštění četnických a policejních organizací a formací, které počítalo s tím, že prověřeni příslušníci mohou být převzati do služeb Národní bezpečnosti v rámci Pověřenectva SNR pro věci vnitřní.

Nařízení SNR č. 7/1945, které stanovilo organizaci bezpečnostní služby na Slovensku, tvořenou sborem Národní bezpečnosti (NB), složeným z velitelů a členů, kteří byli zaměstnanci Pověřenectva pro vnitřní věci.

V Čechách a na Moravě ve stejné době existovaly již tři druhy bezpečnostních složek - revoluční oddíly (Revoluční gardy, Národní milice apod.), na závodech Závodní milice a policejní a četnický aparát ([URL 6](#)).

Řízení SNB bylo zpočátku založené na tzv. zásadě dvojí podřízenosti, která vyplývala z požadavku zbudovat novou bezpečnostní organizaci jako "orgán lidu", kdy Národní výbory řídily SNB v oblasti bezpečnostní služby a Velitelé (vnitřní organizace) řídili SNB v oblasti výcviku a jiných vnitřních věcech.

Postupnou výstavbou bezpečnostního aparátu se v období do vydání zákona o národní bezpečnosti vytvořily organizačně samostatné bezpečnostní složky.

K říjnu 1945 měl celý bezpečnostní aparát 34 396 příslušníků. Ve stejném měsíci byly vytvořeny tzv. zemské odbory bezpečnosti (ZOB), působící při zemských národních výborech v Praze a Brně a expozitura brněnského ZOB v Ostravě.

Zemské odbory bezpečnosti měly za úkol organizovat a řídit všechny složky vnitřní národní bezpečnosti v Čechách. Jejich vlastní organizaci tvořily čtyři oddělení:

- ZOB I - vnitro (vedení, řídilo SNB, StB a kriminální službu)
- ZOB II - zpravodajský úsek
- ZOB III - právní a správní úsek
- ZOB IV - dopravní úsek.

Jednotlivé složky bezpečnosti tvořily:

- Pořádková služba - většinou příslušníci bývalého četnictva a policie
- Kriminální služba - specializovaní příslušníci, také většinou staří příslušníci
- ZOB II - zcela nová zpravodajská složka
- Státní bezpečnost
- Pohotovostní pluk 1 NB - zcela nový útvar, v němž většinu tvořili nově přijatí příslušníci ([URL 6](#)).

2.2 Pohotovostní pluk 1 NB

V poválečné historii policie na území Čech byl prvním protiteroristickým útvarem Pohotovostní pluk 1 NB. Tento útvar byl založen v létě 1945, jeho vedení bylo tvořeno především bývalými příslušníky četnictva či armádními důstojníky. V té době se sice o Pohotovostním pluku 1 NB nehovořilo jako o protiteroristickém útvaru, ale hlavním důvodem jeho zřízení byla především činnost nacistických teroristických skupin "wehrwolf" (vlkodlaci). Tyto oddíly byly většinou sestaveny z bývalých příslušníků SS a Hitlerjugend a vyškoleni k provádění akcí teroristického, sabotážního a diverzního rázu na osvobozeném území.

Vzhledem k úkolům Pohotovostního pluku 1NB a rychlé potřebě jeho nasazení prošli jeho příslušníci intenzívním výcvikem tak, že již koncem července 1945 zaujali své pozice v celém severním a severozápadním pohraničí, přibližně na oblouku Trutnov - Ústí nad Labem - Karlovy Vary - Tachov ([URL 6](#)).

2.2.1 Výstroj a výzbroj příslušníků PP 1 NB

Pohotovostního pluk 1 NB, byl vzhledem k době, kdy tento útvar vznikl, vstrojen ze skladů německého Afrikakorpsu, kterou měli příslušníci Pohotovostního pluku 1 NB označenu svým odznakem a vyzbrojeni byli Sovětskou armádou tisíci kusy samopalů vz. 41 R ([URL 6](#)).

2.3 Pohraniční útvary SNB - 9600

Povaha služby jednotek Pohotovostního pluku 1 NB nebyla jen pohotovostní. Hlavním úkolem bylo zabezpečit střežení státní hranice. Postupně, jak se vyvíjela situace, byly jednotky pluku stále více využívány přímo pro ochranu státní hranice, kterou do listopadu 1945 vykonávaly útvary armády a příslušníci Finanční stráže. Celé československé hranice však 12 rot pluku s celkovým počtem 1 500 příslušníků nezabezpečilo. Z toho důvodu byly počátkem roku 1946 jednotky Pohotovostního pluku 1 NB reorganizovány a vznikají z nich Pohraniční útvary SNB - 9600.

Nová sestava těchto útvarů byla zaujata dnem 1. července 1946 a zajištěno tak nepřetržité střežení státní hranice o celkové délce 2 116 km ([URL 6](#)).

2.3.1 Banderovci na území Československa

Od roku 1945 podnikaly na území Slovenska v oblasti pohraničí své plenící nájezdy menší jednotky banderovců. V létě 1947 vpadli na naše území jejich velké organizované jednotky, které se snažily z Polska probít přes naše území na Západ. Z toho důvodu byl nutný energický zásah, směřující k jejich bezodkladné likvidaci. Tohoto zásahu se účastnila armáda, ale i část pohraničních jednotek útvarů SNB 9600, z nichž byl pro tuto akci vytvořen pluk „Slovensko“.

K plnění svých občanských povinností proti banderovcům byli vyzýváni také civilní občané. „Akce B, jak se protibanderovská bezpečnostní a vojenská opatření nazývala, byla ukončena na podzim 1947.

V boji s banderovci bylo uděleno ministrem vnitra mnoho pochval příslušníkům SNB 9600, některé z nich byli dokonce uděleny in memoriam ([URL 6](#)).

2.4 Počátky padesátých let

Na počátku padesátých let došlo na základě vládního nařízení č. 48 z roku 1950 k rozdělení původního ministerstva vnitra na dvě nová ministerstva. Ministerstvo národní bezpečnosti, kterému podléhal Sbor národní bezpečnosti a ministerstvo vnitra, které zaštiťovalo vnitřní správu, včetně národních výborů. V průběhu činnosti této nové organizace se nahromadila řada závažných chyb a nedostatků, chybných metod a forem práce, včetně porušování zákonnosti i mnohdy nezákonného jednání některých pracovníků. Situace vyvrcholila na podzim roku 1953, kdy došlo k další reorganizaci. Ta spočívala ve zrušení ministerstva národní bezpečnosti. ([URL 6](#)). Z toho důvodu přešly všechny úkoly pod ministerstvo vnitra, které od 1. října 1953 odpovídalo za řešení všech bezpečnostních úkolů s tím, že úkoly týkající se státní správy a řízení národních výborů řídila od roku 1953 přímo vláda.

V lednu 1954 vešla v platnost nová organizační struktura československé bezpečnosti. Řídícím orgánem Veřejné bezpečnosti se stala Hlavní správa Veřejné bezpečnosti. Té byly podřízeny krajské správy a okresní oddělení ministerstva vnitra. Pro boj proti trestné činnosti byly zřízeny nové odbory podléhající hlavní správě VB ([URL 6](#)).

2.4.1 Čistky v SNB

Sbor národní bezpečnosti byl beze všech pochyb nástrojem komunistického režimu. Tehdejší režim, postihoval všechny své odpůrce a také ty, kteří je podporovali, velice tvrdě a snad by se dalo i říci že až brutálně.

Přesto se našlo i v řadách příslušníků SNB značné množství těch, kteří aktivně podporovali odpůrce komunismu, a to jak přímou účastí v organisovaných skupinách, tak i včasným varováním ohrožených občanů. Hlavním účelem exemplárních potrestání, mělo být zastrasování v řadách příslušníků SNB ([URL 3](#)).

O jejich statečnosti svědčí údaje, které uvádím v příloze č. 1.

2.5 Přelom 50. a 60. let

Na přelomu 50. a 60. let podstatně ovlivnila činnost československé bezpečnosti nová územní organizace státu. Místo původních 19 krajů, členěných na 306 okresů a 14 807 obcí, bylo nově vytvořeno 10 krajů se 108 okresy a hlavní město Praha s 10 obvody. V této souvislosti bylo utvořeno 10 krajských správ MV a u každé z nich správa VB. Byla zachována městská správa VB v Praze s obvody oddělení. Na jednotlivých okresech byla vytvořena okresní oddělení MV, v jejichž rámci pracovala oddělení VB. Nová organizace vešla v platnost od 1. 4. 1960. Koncentrace činnosti do sídel okresů mělo negativní dopad zejména v tom, že výkon služby se neustále vzdaloval od přímých potřeb lidí.

Aby se výkon služby více přiblížil, přímým potřebám lidí, byla od 1. ledna 1964 postupně zřizována oddělení VB, která tvořila základní články Veřejné bezpečnosti. 24. března 1966 byl vydán rozkaz ministra vnitra č. 12, který zrušil krajské správy MV a okresní oddělení MV a nahradil je krajskou správou SNB a okresním oddělením VB. Tato úprava prokázala do jisté míry svou životaschopnost a opodstatněnost ([URL 6](#)).

2.6 Počátky sedmdesátých let

Na počátku sedmdesátých let vznikla v Československu vydáním ústavního zákona č. 143/1968 v letech 1968 - 1969 československá federace a zároveň byla určena působnost otázek vnitřního pořádku a bezpečnosti státu, která byla společná pro ministerstva vnitra obou republik, ale i federálnímu ministerstvu vnitra ČSSR. Zároveň byly rozhodnutím vlády zřízeny pohotovostní útvary VB. Na vedoucí úloze KSČ byl postaven zákon č. 40 z roku 1974 o Sboru národní bezpečnosti. Politické zájmy zdůrazňovaly jednotu SNB, té se však využívalo k vydávání různých pokynů krajským a okresním správám SNB bez vědomí ministerstev vnitra republik, přestože šlo v mnohých případech o jejich výlučnou působnost. To vedlo k dvojkolejnosti řízení. Soustavně byl také vyvíjen tlak na útvary Veřejné bezpečnosti, aby plnily i úkoly příslušející státní bezpečnosti, což bylo v rozporu se společenským postavením a posláním složky Veřejné bezpečnosti ([URL 1](#))

2.7 Vznik Odboru zvláštního určení

První skutečná zvláštní jednotka vzniká v roce 1981, kdy ve spolupráci s obdobnými jednotkami bývalého východního bloku vzniká rozkazem ministra vnitra z roku 1980 OZU tedy Odbor zvláštního určení. Tato součást tehdejšího SNB (policie) je od roku 1985 začleněna do struktury Vojsk ministerstva vnitra, v jehož rámci se měli podílet na potlačování případných demonstrací, což byl hlavní úkol OZU, případně na boji proti diverzantům. Přesto se jednotka podílela na výcviku pro případné zásahy proti leteckým únosům. I přes nadšení příslušníků jednotka spíše strádala a byla silně omezována. Přelom jak v organizaci, tak v nasazení nastal v roce 1989 zánikem sboru národní bezpečnosti (KOVÁŘ M, 2007).

2.7.1 Výstroj a výbroj OZU

Pro toto období je charakteristická výstroj skládající se z vojenského maskovacího oděvu - uniformy vzor 60. tzv.0 "jehličí", včetně baretu červené barvy, který si příslušníci přinesli z armády. Baret měl na rubu podšívku se stejným vzorem jako výše uvedená uniforma. Zbraně používané v tomto období jsou obdobné se zbraněmi používanými v armádě - samopal vzor 61 Škorpion, samopal vzor 58 a odstřelovací puška SVDN-1 Dragunov a různé druhy pistolí. Poněkud zvláštními zbraněmi jsou puška vzor 54 upravená podle požadavků odstřelovačů, brokovnice a vrhač granátů RV 85 ([URL 4](#)).

2.8 Zánik Sboru národní bezpečnosti

Sametová revoluce 17. listopadu 1989 ukončila svými revolučními změnami ve státě činnost Sboru národní bezpečnosti. V polistopadovém období byla v rámci resortu MV ČR provedena řada organizačních změn, které se významně dotkly všech útvarů a služeb. Státní bezpečnost zanikla rozkazem ministra vnitra Richarda Sachera 1. února 1990. Nástupnickou organizací se stává podle zákona č. 333/1991 Sb. Federální policejní sbor společně se Sborem hradní policie, který stál mimo strukturu Ministerstva vnitra i mimo strukturu republikových policií. Na základě zákona České národní rady č. 283/1991 Sb. ze dne 21. června 1991 o Policii České republiky, přebírá pravomoci

Federálního policejního sboru, po rozpadu československé federace Policie České republiky (BALABÁN, M., DUCHEK, J., STEJSKAL, L., 2007).

2.9 Vznik Policie České republiky

Od jejího vzniku 15. července 1991 do současnosti neprošly složky dopravní a pořádkové PČR žádnými výraznějšími, pro společnost viditelnými, změnami i přes jisté politické snahy některých vládních činitelů, až na reformu, kterou byl Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, který i přes nákladné náborové akce (celková částka náborové kampaně - 32 608 000 Kč (bez DPH)), uvedl dle mého názoru (z osobních postřehů, jakožto policisty sloužícího v přímém výkonu) početní stav policistů v přímém výkonu do katastrofálního stavu a nadále se projeví i v kvalitě narychlo přijímaných a proškolených nových policistů (základní odborná příprava původně roční, snahou reformy zvýšena na 1,5 roční, je v současné době pouze šestiměsíční z důvodu doplnění policistů ve výkonu). Díky světové finanční krizi v roce 2008 se početní stav policie částečně zlepšil, což nahnalo vodu na mlýn vrchního managementu Policie ČR, aby mohli náborovou kampaň prezentovat jako úspěšnou. Výrazněji se nemění ani podoba útvarů kriminální policie a vyšetřování. Výše uvedenému Odboru zvláštního určení se po listopadové revoluci v roce 1989 mění název útvaru na název Jednotka rychlého zásahu Federální policejní služby. Dochází také k výměně červených baretů zdiskreditovaných při zásahu v listopadu 1989, kdy byla jednotka nasazena proti potlačování listopadových nepokojů za tmavě zelené, které zůstaly do roku 1992, kdy se jejich barva vrací k červené, název se mění na Útvar rychlého nasazení Policie České Republiky a začíná se psát třetí kapitola této jednotky (KOVÁŘ M, 2007).

3 Integrovaný záchranný systém (IZS)

3.1 Pojem IZS

Integrovaný záchranný systém je v současné době právně vymezený, otevřený systém koordinace a spolupráce zákonem stanovených základních a ostatních složek, předurčených k likvidaci mimořádných událostí a krizových situací. Je součástí systému

vnitřní bezpečnosti státu a podílí se naplňování ústavního práva občanů na poskytnutí pomoci ze strany státu v případě ohrožení zdraví nebo života.

3.2 Vznik IZS

Přijetím zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, byla poprvé od roku 1935 legislativně upravena problematika civilní ochrany, respektive ochrana obyvatelstva při mimořádných událostech. Potřeba řešit záchranný systém v České republice byla evidentní již v roce 1991. Jedním ze zásadních problémů v oblasti záchranařství v té době bylo určité legislativní vakuum pro oblast každodenních nehod, havárií i jiných mimořádných událostí. Existovaly pouze separátní předpisy pro některé složky ochrany, ale řešily ji pouze izolovaně. Proto byl na základě součinnosti tří základních složek - hasičů, zdravotnické záchranné služby a policie, které i historicky vstoupily do širokého povědomí, vytvořen IZS a schváleny zásady integrovaného záchranného systému, usnesením vlády České republiky č. 246 ze dne 19. května 1993. V současné době je základním právním předpisem pro IZS zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb. (BALABÁN, M., DUCHEK, J., STEJSKAL, L., 2007).

3.3 Složky IZS

Základní složky IZS: Hasičský záchranný sbor ČR (HZS), jednotky PO zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami PO, Zdravotnická záchranná služba, Policie ČR.

Ostatní složky IZS: vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany, neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím.

4 Policie České republiky

Policie ČR je výkonným orgánem státní moci v oblasti bezpečnosti občanů ochrany majetku a veřejného pořádku, je jednou ze základních složek integrovaného

záchranného systému Jedná se o státní policii s působností na celém území republiky (PIKNA, B., 2004). Z tohoto důvodu se budu v první řadě zabývat prací policie v obecné rovině, její úlohou v rámci Integrovaného záchranného systému, včetně její organizační struktury, neboť je mi z vlastní zkušenosti známa skutečnost, že běžný občan ČR nerozlišuje Policii ČR od Městské policie, natož jednotlivé složky policie. Neuniformovanou složku policie považuje za "kriminálku" globálně a rovněž ji považuje za nadřazenou složku jakékoliv úrovně policie uniformované. Poté se, vzhledem k stanovenému rozsahu této práce, nebudu podrobněji zabývat všemi útvary Policie České republiky, ale zaměřím se pouze na ty, které se jistým způsobem specializují na boj proti terorismu a organizovanému zločinu.

4.1 Hlavní formy a činnosti

Jak stanoví platná právní úprava, tedy zákon č.273/2008 Sb. ze dne 11. srpna 2008 o Policii České republiky §1, je Policie České republiky jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor.

4.1.1 Úkoly policie

S účinností od 1. ledna 2009 je činnost Policie České republiky upravena výše citovaným novým zákonem č. 273/2008 Sb., ze dne 11. srpna 2008 o Policii České republiky, kde dle §2 slouží policie veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropských společenství nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu (dále jen „mezinárodní smlouva“).

4.1.1.1 Obecné úkoly Policie ČR

Mimo rámec Integrovaného záchranného systému (IZS) vyplývají z jednotlivých paragrafů zákona č. 273/2008Sb., o Policii České republiky úkoly, které byly dříve taxativně stanoveny v zákoně České národní rady ze dne 21. června 1991 č. 283/1991Sb., o Policii České republiky.

Obecné úkoly, jenž vyplývají z nového zákona, jsou následující:

(1)

- a) chránit bezpečnost osob a majetku;
- b) spolupůsobit při zajišťování veřejného pořádku, a byl-li porušen, činit opatření k jeho obnovení;
- c) vést boj proti terorismu;
- d) odhalovat trestné činy a zjišťovat jejich pachatele;
- e) konat vyšetřování o trestných činech;
- f) zajišťovat ochranu státních hranic ve vymezeném rozsahu;
- g) zajišťovat ochranu ústavních činitelů České republiky a bezpečnost chráněných osob, kterým je při jejich pobytu na území České republiky poskytována osobní ochrana podle mezinárodních dohod;
- h) zajišťovat ochranu zastupitelských úřadů, ochranu sídelních objektů Parlamentu, pokud zákon nestanoví jinak, prezidenta republiky, Ústavního soudu, ministerstva zahraničních věcí, ministerstva vnitra a dalších objektů zvláštního významu pro vnitřní pořádek a bezpečnost, které určí vláda na návrh ministra vnitra; rovněž zajišťovat ochranu objektů, pro které taková ochrana vyplývá z mezinárodní dohody, kterou je Česká republika vázána;
- i) dohlížet na bezpečnost a plynulost silničního provozu a spolupůsobit při jeho řízení;
- j) odhalovat přestupky;
- k) projednávat přestupky, pokud tak stanoví zvláštní zákon;
- l) vést evidence a statistiky potřebné pro plnění svých úkolů;
- m) vyhledávat celostátní pátrání; přitom je oprávněna zveřejňovat údaje nezbytné k identifikaci hledaných osob;
- n) na základě vyznamenání orgány Vězeňské služby České republiky provádět úkony související s bezprostředním pronásledováním osob, které uprchly z výkonu vazby nebo z výkonu trestu odnětí svobody;
- o) zadržovat svěřence s nařízenou ústavní nebo uloženou ochrannou výchovou, kteří jsou na útěku, a spolupůsobit při jejich vyhledávání;
- p) zajišťovat pohotovostní ochranu jaderných zařízení, která určí vláda České republiky, a podílet se na fyzické ochraně jaderného materiálu při jeho přepravě podle zvláštního zákona;

q) kontrolovat doklady o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla podle zvláštního právního předpisu.

(2) Policie plní též úkoly státní správy.

(3) Policie plní rovněž úkoly při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, které jí ukládají příslušné orgány obcí.

4.1.1.2 Úkoly Policie České republiky v rámci IZS

V rámci IZS provádí Policie České republiky především tuto činnost:

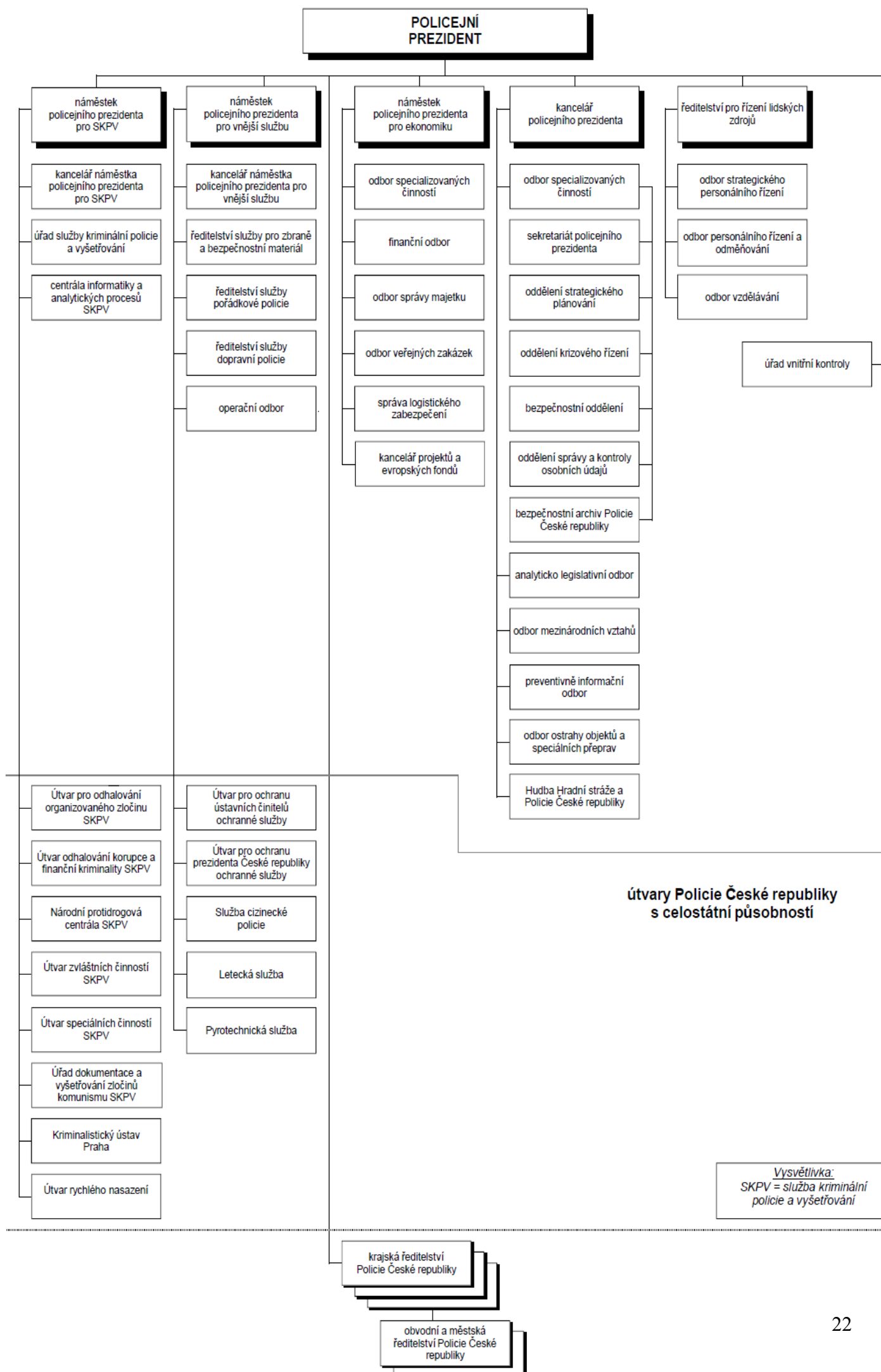
- a) uzavírání zájmových prostorů, regulaci vstupu a opuštění těchto prostor;
- b) regulaci dopravy v prostoru mimořádné události;
- c) šetření okolnosti vzniku mimořádné situace k objasnění příčin jejího vzniku;
- d) plnění úkolů, souvisejících s identifikací zemřelých;
- e) řešení ochrany a zabezpečení movitého a nemovitého majetku a ev. eliminaci kriminální činnosti při vzniku mimořádné situace;
- f) plnění dalších úkolů podle pokynu velitele zásahu nebo řídicí složky IZS (BALABÁN, M., DUCHEK, J., STEJSKAL, L., 2007).

4.2 Organizační struktura

Dle zákona č.273/2008Sb. ze dne 11. srpna 2008 o Policii České republiky §6 odstavec 1 tvoří policii útvary, jimiž jsou:

- a) Policejní prezidium České republiky (dále jen „policejní prezidium“) v čele s policejním prezidentem,
- b) útvary policie s celostátní působností,
- c) krajská ředitelství policie,
- d) útvary zřízené v rámci krajského ředitelství.

Obr. 1: Organizační schéma Policie České republiky - (URL 6)

5 Specializované jednotky PČR, určené pro boj s terorismem a organizovaným zločinem

Z důvodu neustálé změny a kvalitativního vývoje na domácí i zahraniční kriminální scéně a s nutností reagovat na novodobá bezpečnostní rizika, jakými je např. terorismus nebo mezinárodní organizovaný zločin, přijala policie nejúčinnější opatření s cílem snižovat úroveň bezpečnostních rizik a dosahovat svého poslání ([URL 9](#)).

5.1 Útvar pro odhalování organizovaného zločinu

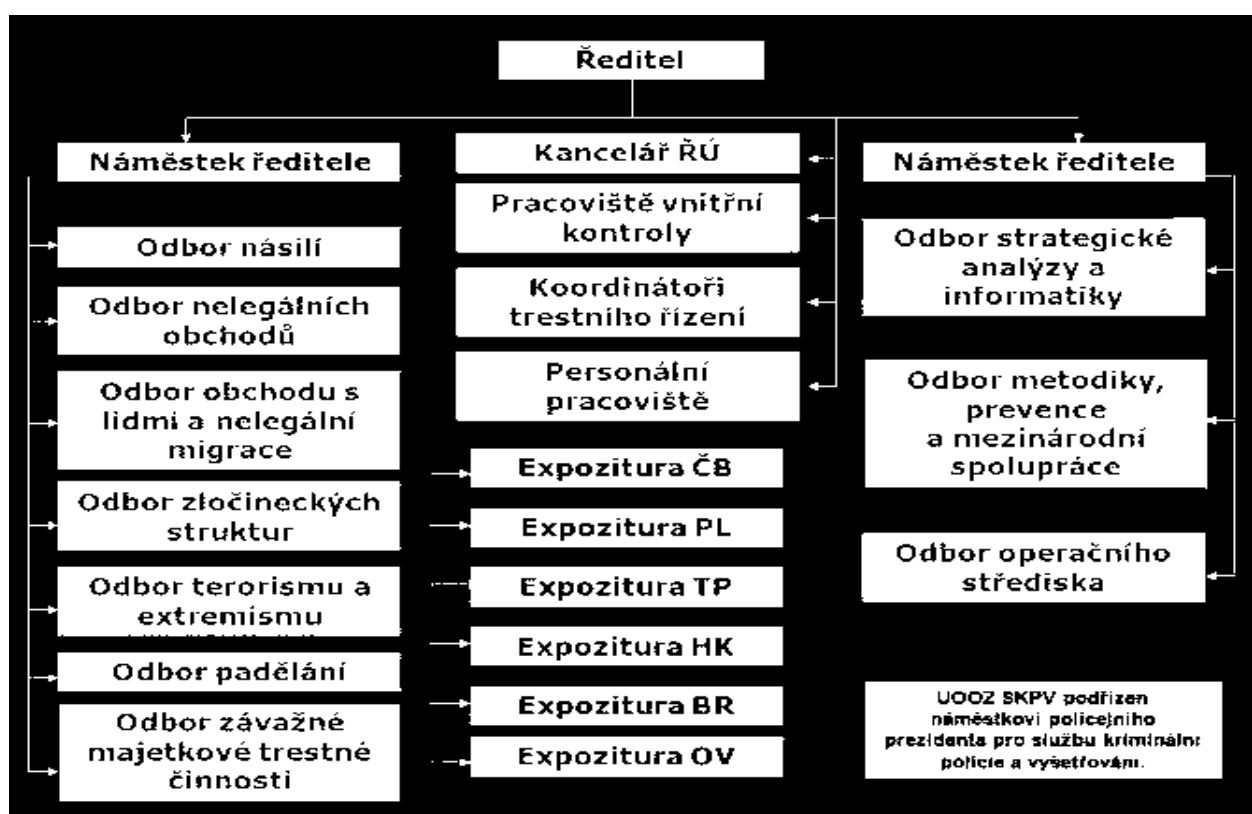
Nejvýznamnějším útvarem Policie České republiky v boji proti terorismu a organizovanému zločinu je bezesporu Útvar pro odhalování organizovaného zločinu služby kriminální policie, širší veřejnosti známější pod zkratkou ÚOOZ.

Před rokem 1992 plnila úkoly v oblasti boje s nejzávažnější trestnou činností mající znaky organizovaného zločinu Federální kriminální ústředna (FKÚ), prostřednictvím svých detašovaných pracovišť. Se vznikem samostatné České republiky byla k 1. 1. 1993 vytvořena Ústředna kriminální policie (ÚKP), která vznikla transformací pracovišť FKÚ působících na území ČR. Na přelomu let 1994/1995 došlo k reorganizaci ÚKP v nové útvary Služby kriminální policie. Sloučením výkonných odborů ÚKP zabývajících se organizovanou trestnou činností vzniká k **1. 1. 1995 samostatný Útvar pro odhalování organizovaného zločinu Služby kriminální policie (UOOZ SKP)**, jehož součástí je i Národní protidrogová centrála. Útvar pro odhalování organizovaného zločinu se stává výkonným pracovištěm Služby kriminální policie s působností na celém území státu. Podílí se na udržování veřejného pořádku a bezpečnosti zejména v oblasti odhalování organizovaného zločinu v rozsahu vymezeném zákony a ostatními obecně závaznými právními předpisy. V téže době byl zřízen v rámci Úřadu vyšetřování pro ČR odbor speciálně zaměřený na vyšetřování organizované trestné činnosti. K 15. lednu 2001 byla z organizační struktury Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu SKP vyjmuta Národní protidrogová centrála (NPC) a stala se samostatnou specializovanou jednotkou, odpovědnou především za odhalování a dokumentování organizované drogové kriminality v ČR. Významným

mezníkem v historii útvaru je sloučení vyšetřování s kriminální policií. Dochází ke zrušení Úřadu vyšetřování pro ČR a gesce jeho jednotlivých odborů je přenesena a začleněna pod útvary Služby kriminální policie. **Nařízením Ministerstva vnitra č. 71/2001** se ÚOOZ k 1. 1. 2002 stává výkonným pracovištěm Služby kriminální policie a vyšetřování s působností na celém území státu. Od tohoto data prošel útvar ještě řadou organizačních a strukturálních změn, které byly reakcí na změny a nové trendy v páchání organizovaného zločinu ([URL 7](#)).

Obrázek č. 2 znázorňuje organizační strukturu ÚOOZ, kde je znázorněn Odbor extremismu a terorismu, který se zabývá, jak název odboru napovídá, terorismem a extremismem a je pro obsah této práce zdánlivě klíčový, přesto jsou v boji proti terorismu, extremismu a organizovanému zločinu důležité všechny odbory ÚOOZ, protože tyto tři pojmy spolu úzce souvisí, jsou vzájemně propojeny a nelze je od sebe striktně oddělit a jednotlivě zcela jasně vymezit. Tento útvar se neustále snaží prohlubovat a upevňovat styky v rámci mezinárodní spolupráce nejen s Europolem a Interpolem, ale i přímo s ostatními podobnými zahraničními útvary nejen formou konferencí, ale také přímým výkonem, protože pro výše uvedené fenomény prostor vymezený hranicemi jednotlivých států příliš neomezuje a uvnitř Evropské unie je hranice neomezují vůbec.

Obr. 2: Organizační schéma Útvary pro odhalování organizovaného zločinu ([URL 8](#))

5.2 Útvar rychlého nasazení (ÚRNA)

Jak jsem již uvedl ve výše uvedeném historickém přehledu, vzniká tato jednotka evolucí z Odboru zvláštního určení na Jednotku rychlého zásahu Federální policejní služby na současný Útvar rychlého nasazení Policie České Republiky. Nemění se pouze názvy, ale také výstroj, výzbroj a nároky na psychickou a fyzickou připravenost příslušníků této jednotky. Jejím hlavní úkolem se stal boj proti terorismu a dalším projevům organizovaného zločinu a postupně se vytvořila těsná spolupráce s ÚOOZ. S tím souvisí i vypsání nového výběrového řízení v roce 1990 (březen - květen), které mělo doplnit a částečně obměnit stávající stav jednotky. Každý uchazeč musel absolvovat psychické a fyzické testy, které obsahovaly: 60 kliků za 2 min., 3 km běhu za dvanáct minut, 70x sed-leh za dvě minuty a šplh na laně bez přirazu, a to 6m za 6 sekund. zároveň se do čela jednotky dostává nový velitel K. Dufek.

První velkou zkouškou této reorganizované jednotky bylo potlačení vězeňské vzpoury v slovenské věznici Leopoldově v roce 1990, kde byla nasazena k plné spokojenosti.

Nasazení útvaru v době jeho reorganizace povoloval tehdejší ministr vnitra ČSFR, od roku 1992, kdy došlo k rozdělení na Českou a Slovenskou republiku, spadá tento útvar pod pravomoce ministra vnitra České republiky (KOVÁŘ M, 2007).

Od roku 1995 nastupuje na místo ředitele Útvaru rychlého nasazení a je i dosavadním ředitelem plk. JUDr. Lochman.

Jádro výcviku je zaměřeno na taktické postupy zásahů na letadlo, budovy, vlaky, autobusy a metro, tak aby splnilo požadavky vycházející ze základních úkolů jednotky, včetně VIP ochrany a ozbrojených doprovodů. To obsahuje taktickou přípravu, střeleckou přípravu práce ve výškách a samozřejmě tělesnou přípravu. Což je doplněno specifickými odbornostmi, jako je spojovací, výsadkářský, topografický, řídičský, potápěčský, odstřelovací, a ženijní výcvik (KOVÁŘ M, 2007).

5.2.1 Struktura

ÚRNA je rozdělen do tří sekcí:

rychlého nasazení: tři zásahové skupiny (specialisté, pyrotechnici), výcviková skupina

speciálních služeb: odstřelovači, spojaři, dokumentaristé, vyjednaváči, řidiči

administrativně/logistická: sekretariát, právník, personální, organizační a materiálová skupina ([URL 2](#)).

5.2.2 Současné nároky pro přijetí k Útvaru rychlého nasazení

5.2.2.1 Splnění základních předpokladů

minimální věk 23 let, 3 roky služby u Policie ČR, minimálně středoškolské vzdělání, dobrý zdravotní stav a fyzická kondice, řidičský průkaz skupiny „B“, plavec ([URL 5](#)).

5.2.2.2 Výběrové řízení

Fáze I. - Komplexní lékařské vyšetření provedené ZÚSS MV ČR - zaměřené na schopnost zvládat nadměrnou fyzickou zátěž, Psychologické vyšetření - testová baterie v trvání 6-8 hodin, odolnost vůči stresu, adaptabilita a schopnost týmové práce.

Test tělesné zdatnosti - běh 60 m, běh 5000 m, kliky - max. počet za 1 minutu, shyby na hrazdě - max. počet, sedy-lehy - max. počet za 2 minuty, plavání 400 m, šplh na laně 4,5 m, překážková dráha - 2 kola/4 minuty ([URL 2](#)).

Takto citovaný test tělesné zdatnosti ze stránek ministerstva vnitra vypadá celkem jednoduše, proto jej přiblížím v podrobnější formě, která již reálněji popisuje náročnost tohoto testu a která nebývá běžně presentována.

Popis jednotlivých testů

1) sed-leh v čase 2 minut - základní poloha je leh na zádech; nohy jsou mírně pokrčeny a mírně roztaženy; kolena jsou asi 30 cm nad zemí, ruce se dotýkají hlavy; z této základní polohy se provádí sed tak, aby se lokty dotkly kolen; následně se zaujímá původní pozice leh; při tomto testu je zapotřebí, aby testovanému někdo přidržoval nohy za kotníky u země, nebo měl nohy fixovány pod překážkou; tempo cvičení volí

každý individuálně; cvičení je možné pro únavu přerušit a v lehu odpočívat; úkolem je opakovat popsaný cvičební cyklus po dobu 2 minut; hodnotí se počet ukončených celých cvičebních celků.

- 2) šplh - ze stoje s úchopem jednou rukou ve výši ramen se provádí na volném laně; úkolem je vyšplhat v co nejkratším čase do výšky 4,5 m.
- 3) vzpor ležmo (klik) - úkolem je provést maximální počet kliků bez přerušení, stanoveným způsobem a bez zapření nohou; leh na břicho, skrčené paže opřít dlaněmi o zem špičky prstů v úrovni ramen; dopnutím paží v loktech vzpor; pokrčením paží v loktech minimálně do 90° zpět do kliku; trup je zpřímá, pánev nevysazuje, ani neprohýbá.
- 4) přítah na hrazdě - ve visu na hrazdě paže propnuty, úchop nadhmatem, nohy bez kontaktu s podložkou, přítah tak, aby brada při dokončení cviku byla nad úroveň hrazdy, a zpět do visu s nataženými pažemi bez dopomoci nohou.
- 5) rychlostní běh se provádí na běžecké dráze; cílem je v co nejkratším čase překonat vzdálenost 60 m.
- 6) vytrvalostní běh se provádí na běžecké dráze nebo na rovném a pevném terénu, bez výškových rozdílů; cílem je v co nejkratším čase překonat vzdálenost 5000 m,
- 7) plavání se provádí v bazénu zpravidla ve vytyčených dráhách; cílem je v co nejkratším čase uplavat volným způsobem vzdálenost 400 m
- 8) překážková dráha obsahuje 9 stanovišť, na kterých se provádí jako celek třikrát
  - člunkový běh (stanoviště č. 1), trať je vyznačena metami (2 asi 20 cm vysoké), které jsou od sebe vzdálené 9 m; úkolem je 4x přeběhnout předepsaným způsobem vymezenou vzdálenost (celkem 36 m); cvik se provádí celkem 3x
  - lezení na ribstol (stanoviště č. 2), úkolem lezení na ribstol je vystoupat oběma nohama na horní příčku ribstolu a sestoupit dolů; cvik se provádí celkem 3x
  - překonání čtyř ribstolů (stanoviště č. 3), úkolem překonání ribstolu je vystoupat na nejvyšší příčku prvního ribstolu, následně přejít po nejvyšší příčce určený počet ribstolů (zpravidla 4) a sestoupit po posledním ribstolu na zem, šplh (stanoviště č. 5), úkolem šplhu je vystoupat po pevné tyči do výše 4,5 m, následně v uvedené výšce překonat přehmatáváním sousední pevné tyče až na poslední (čtvrtou) pevnou tyč, po které se spustí na zem.
  - kotoul vpřed a kotoul vzad (stanoviště č. 6), přeběhnout vzdálenost (5 m) k žíněnkám, na kterých se provede jeden kotoul vpřed a jeden kotoul vzad

- přeskok dvou překážek (stanoviště č. 7), během překonat vzdálenost ke stěně; dotykem o stěnu zahájit přeskok přes dvě 50 cm vysoké a 9 m od sebe vzdálené překážky dotykem o protější stranu se přeskok překážek opakuje; překonávání překážek se provádí celkem 8x,
- kotoul ze židle na žíněnku (stanoviště č. 8)
- výmyk na hrazdě (stanoviště č. 9), běh k hrazdě (výška 170 cm), výmyk (ZPPP č.40/2009).

Obr. 3: Tabulka bodového hodnocení testů ÚRN (ZPPP č.40/2009)

BODY	SED-LEH (počet)	ŠPLH (s)	KLIKY (počet)	PŘÍTAHY (počet)	60M BĚH (s)	PŘEK. DRÁHA (min.)	5 KM BĚH (min.)	400M PLAVÁNÍ (min.)
1	84	11,00	50	10	8,90	7,20	25,30	10,00
2	87	10,30	53	11	8,80	7,10	25,00	9,30
3	90	10,00	56	12	8,70	7,00	24,30	9,00
4	93	9,30	59	13	8,60	6,50	24,00	8,30
5	96	9,00	62	14	8,50	6,40	23,30	8,00
6	99	8,30	65	15	8,40	6,30	23,00	7,40
7	102	8,00	68	16	8,30	6,20	22,30	7,20
8	105	7,30	71	17	8,20	6,10	22,00	7,00
9	108	7,00	74	18	8,10	6,00	21,30	6,40
10	111	6,30	77	19	8,00	5,50	21,00	6,20

Fáze II. - Šestidenní testy odolnosti (tak zvaný pekelný týden), Cíl: Hloubková prověrka fyzického a psychického stavu uchazečů, chování v náročných podmínkách únavy a vyčerpání, fyzická a psychická odolnost vůči dlouhodobému stresu, rozhodování v kritických situacích, motivace a odhodlání. Obsah: orientační pochody se zátěží (cca 50 km chůze denně s 15 kg zátěží), úkoly zaměřené na vytrvalost, speciální dovednosti, sílu a manuální zručnost částečná spánková deprivace jako další stresový faktor (noční zaměstnání zaměřená na takticko-speciální přípravu), všechny pochody a cvičení jsou prováděny pod lékařskou kontrolou ([URL 2](#)).

Fáze III. - Osobní pohovor s uchazečem před výběrovou komisí ředitele ÚRNA s cílem prověřit si jeho motivaci pro službu v ÚRNA. Pohovor probíhá na základě předchozího prostudování personálních materiálů a výsledků testů. Rozhodnutí ředitele ÚRNA ([URL 2](#)).

Sám ředitel útvaru plk. JUDr. Lochman je přesvědčen, že toto výběrové řízení je v současné době nejtěžší v rámci Policie ČR a domnívá se, že je tomu tak i v porovnání s armádou ČR.

5.2.3 Výstroj a výzbroj ÚRNA

Výstroj a výzbroj této jednotky se v současné době příliš neliší od výstroje a výzbroje jiných zásahových jednotek Policie ČR, rozdíly bývají v pistolích a v některých drobných rozdílech z hlediska využití, ale celek založený na pracovní kombinéze, balistické helmě, neprůstřelné vestě a dalších ochranných pomůckách je v podstatě velmi podobný jak z hlediska výstroje, tak i se zastoupením samopalu Heckler & Koch, odstřelovací pušky Sako TRG, či brokovnice Benelli M-3T z hlediska výstroje. Z toho důvodu a také z důvodu porovnání s výstrojí a výzbrojí tehdejšího Odboru zvláštního určení uvedu v této závěrečné práci pouze výstroj a výzbroj ÚRNA.

Výstroj: nehořlavá kukla a rukavice s ochranou proti proříznutí: celá zápěstní část a hřbet "Hatch Operator" z Nomexu, ochranná kombinéza z materiálů Nomex a Gore-tex, chrániče Hatch "Centurion", ochranná balistická vesta model P2023 Balistická a protistřepinová přilba model P3001, taktické brýle zn. Scott, skla dokonce odolávají přímému zásahu střely rychlosti 200 m/s.

Výzbroj: **pistole:** ČZ 75 D Police ráže 9 mm Luger, někde se používají i revolvery Colt Python (ráže 357 Magnum), nebo pistole Glock 17 a Glock 19 (ráže 9 mm Luger).

Brokovnice: používají se různé brokovnice od výrobců Mosberg, Browning či Remington. V poslední době se prosazuje především zbraň Benelli M-3T. Do těchto zbraní se používají různé brokovnicové náboje. **Odstřelovací pušky:** Sako TRG-21 Sniper (ráže 308 Winchester) s optickým zaměřovačem zn. Schmitt und Bender, v menší míře pak puška SIG SSG 3000 Sniper (ráže 308 Winchester) s optickým zaměřovačem zn. Hensoldt a puška Remington 700 Sandero (ráže 300 Winchester Magnum) s optickým zaměřovačem Leupold VariX 4, 6,5-20 x 50 s boční paralaxou. Na krátké vzdálenosti (25 až 70 m) využívají některé jednotky lehkou odstřelovačskou pušku Steyr AUG (ráže 223 Remington), nebo i samopal Heckler & Koch verze HK MP5 SD6 (Luger 9 mm). **Nože:** jako osobní nůž nosí členové zásahových týmů UTON 75 od firmy Mikov. K noži je dodáváno černé kožené pouzdro, ve kterém je pilka a pilník. **Granáty:** pro dezorientaci osob v zásahovém prostoru se používají výbušky s ohlušujícím a oslepujícím účinkem P1 a P2-II (tzv. péčka). Do výzbroje patří i slzotvorný granát RGSL-85. Vše česká produkce. **Ostatní:** dle okolností se pro překonání dveří ap. užívají beranidla, kladiva, páčidla, štípací kleště na zámky a různé trhaviny.

5.3 Zásahová jednotka Správy hl. m. Prahy

Jednotka zahájila svoji činnost 1. listopadu 1990 v síle 35 mužů. Pětatřicet policistů, kteří se pro tuto nebezpečnou práci rozhodli dobrovolně, bylo během krátké doby připraveno plnit všechny náročné úkoly. Postupně se početní stav jednotky zvyšoval, tentokrát však již na základě výběrového řízení. Skupina začínala v prostorách na základně Pohotovostní motorizované jednotky v pražských Ďáblicích. Po svém vzniku neměla žádné konkrétní pojmenování, neboť byla zařazena jako součást Pohotovostní motorizované jednotky hl. m. Prahy. První název byl Rota zásahu proti nebezpečnému pachateli (RZPNP), později byl změněn na Rotu zásahu (ROZA). Od roku 1996 existovala jako zásahová jednotka pohotovostní motorizované jednotky (URL 10). Později dostala jednotka konečné oficiální označení Zásahová jednotka Správy hl. m. Prahy. Zkratka ROZA se však někdy užívá i v současnosti. Do roku 1994, kdy teprve začaly vznikat ostatní Krajské zásahové jednotky, byla tato jednotka kromě Útvaru rychlého nasazení jedinou jednotkou schopnou zasáhnout proti nebezpečnému pachateli.

5.4 Ostatní krajské zásahové jednotky

Vznikají kolem roku 1994 a patří sem:

- Zásahová jednotka Střední Čechy (Středočeský kraj),
- Zásahová jednotka Plzeň (Západočeský kraj)
- Zásahová jednotka Ústí n. Labem (Severočeský kraj)
- Zásahová jednotka Č. Budějovice (Jihočeský kraj)
- Zásahová jednotka Hradec Králové (Východočeský kraj)
- Zásahová jednotka Brno (Jihomoravský kraj)
- Zásahová jednotka Ostrava (Moravskoslezský kraj)
- Zvláštní jednotka $\alpha - \omega$ Olomouc (Olomoucký kraj) (URL 10).

Označení těchto krajských zásahových jednotek je vyobrazeno v příloze č. 2.

Jednotky jsou určeny zejména k zadržení nebezpečných pachatelů organizované trestné činnosti a pachatelů zvláště závažných úmyslných trestných činů. Dále jsou povolávány do akcí směřujících k ochraně veřejného pořádku i do akcí směřujících k eliminaci a zvládnutí některých živelných pohrom, katastrof, velkých dopravních nehod ap. Jsou nasazovány při demonstracích (zasedání MMF, summit NATO) či fotbalových utkáních a podílí se i na eskortách osob vězněných a vazebně zadržovaných, u nichž se předpokládá kvůli jejich druhu provinění tendence k útěku, nebo možnost pokusu o osvobození. Náplní práce členů těchto jednotek je i ochrana převozů financí, zbraní a munice ([URL 10](#)).

5.4.1 Výběrové řízení krajských zásahových jednotek

Vzhledem k tomu, že všechny krajské zásahové jednotky mají téměř totožné nároky pro přijetí nových členů, budu uvádět pouze požadavky výběrového řízení zásahové jednotky Krajského ředitelství policie Středočeského kraje a to především pro srovnání s požadavky výše uvedeného ÚRNA.

Posloupnost výběru uchazečů:

- a) splnění obligatorních podmínek - praxe, vzdělání, zdravotní stav,
- b) fyzické testy,
- c) psychologické vyšetření,
- d) zdravotní vyšetření,
- e) rozhodnutí komise o stáži - na základě psychologického a zdravotního vyšetření,
- f) stáž u zásahové jednotky se zvýšenou fyzickou a psychickou zátěží a prověrkou speciálních dovedností .

Minimální limity pro fyzickou zdatnost:

- a) běh na 2800 m do 13 min.,
- b) běh na 100 m do 14 min.,
- c) klik 50x opakovaně bez přerušení,
- d) sed - leh 90 opakování v čase 2 min.,

- e) šplh na laně bez přírazu max. 7s.,
- f) skok do dálky z místa min. 230 cm.,
- g) shyby na hrazdě nadhmatem min. 15 opakování,
- h) plavání 100m volný způsob do 1,50 min.,
- i) 30 "angličáků" klik, dřep, výskok do 2 min.

6 Z á v ě r

Stanovené cíle této práce byly splněny. Rozsah tohoto tématu je značně obsáhlý a není možné se zabývat v této práci všemi útvary Policie České republiky, přestože se s problematikou terorismu či organizovaného zločinu setkávají všechny složky Policie České republiky včetně základních útvarů. Úvahy, které obsahuje tato práce lze zobecnit i pro veřejnost, neboť platí pro každého jedince, uznávajícího zákony a demokratické zásady naší společnosti. Zjištěné výsledky a závěry vypovídají o informační hodnotě této práce, která bude přínosná pro prohloubení vědomostí jednotlivců, kteří se zabývají tímto či obdobným tématem, jak v rovině legislativní, tak výkonné. Zároveň lze této práci využít i jako výukového materiálu schopného v dostatečném rozsahu informovat o vývoji ozbrojených složek působících na území České republiky v období po druhé světové válce až do současnosti a také přiblížit aktuální úkoly Policie České republiky v obecné rovině či úkoly v rámci integrovaného záchranného systému. Dále lze konstatovat, že tato práce obsahuje informace o specializovaných útvarech, jenž se zabývají terorismem a organizovaným zločinem, které budou velmi přínosné pro případné uchazeče o práci u těchto specializovaných jednotek z hlediska nároků, které jsou na ně kladeny a pro nezasvěcenou veřejnost mají tyto informace výpovědní hodnotu, pro vytvoření představy o náročnosti služby v těchto specializovaných útvarech.

7 Přehled použité literatury

7.1 Publikace

BALABÁN, M., DUCHEK, J., STEJSKAL, L. Kapitoly o bezpečnosti; nakladatelství Karolinum, Praha 2007, ISBN 978-80-246-1440-3

BRZYBOHATÝ, M., Terorismus I., nakladatelství POLICE HISTORY, Praha 1999
ISBN 80-902670-1-7

BRZYBOHATÝ, M., Terorismus II., nakladatelství POLICE HISTORY, Praha 1999,
ISBN 80-902670-4-1

HENDL, J. Úvod do kvalitativního výzkumu, nakladatelství Karolinum, Praha 1997

KOVÁŘ, M., Terorismus III (Protiteroristické jednotky), nakladatelství POLICE
HISTORY, Praha 2007, ISBN 978-80-86477-00-8

MACEK, P. Dějiny policie a četnictva III; nakladatelství POLICE HISTORY, Praha
2001, ISBN 80-86477-01-0

PIKNA, B. Mezinárodní terorismus a bezpečnost Evropské unie; nakladatelství LINDE
Praha 2006, ISBN 80-7201-615-6

PIKNA, B. Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek v evropském právu; nakladatelství
LINDE Praha 2004, ISBN 80-7201-489-7

7.2 Právní normativní akty a normativní instrukce

Národní akční plán boje proti terorismu – Aktualizované znění pro léta 2007 – 2009,
Ministerstvo vnitra České republiky, Praha 2008

Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky, Ministerstvo vnitra České republiky, Praha 2008

Zákon č. 283/1991 Sb. o Policii České republiky, Ministerstvo vnitra České republiky, Praha 2006

Závazný pokyn policejního prezidenta (ZPPP) č. 40/2009

7.3 Elektronické zdroje

(URL 1) <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/policie/historie.html> [citováno 8.11.2009]

(URL 2) <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/policie/historie.html> historie URN [citováno 9.12.2009]

(URL 3) <<http://protikomunisticke.misto.cz/svedectvi/5i.htm> [citováno 7.1.2010]

(URL 4) <<http://specialnijednotky.blog.cz/0704/vyzbroj-a-vystroj-urna> [citováno 6.5.2010]

(URL 5) <http://www.military.cz/special_forces/urna/URN.htm [citováno 13 .2.2010]

(URL 6) <<http://www.policie.cz/clanek/historie-policie-a-cetnictva.aspx?q=Y2hudW09Nw%3D%3D> [citováno 6.4.2010]

(URL 7) <<http://www.policie.cz/clanek/policejni-prezidium-ceske-republiky-459897.aspx>> organizační schéma PČR [citováno 6.4.2010]

(URL 8) <<http://www.policie.cz/docDetail.aspx?docid=21170164&doctype=ART> historie útvaru ÚOOZ [citováno 6.6.2010]

(URL 9) <<http://www.policie.cz/docDetail.aspx?docid=16899&docType=ART> organizační schéma ÚOOZ [citováno 6.6.2010]

(URL 9) <<http://www.policie.cz/docDetail.aspx?docid=21191619&docType=ART&chnum=3> Národní kontaktní bod pro terorismus [citováno 24.1.2009]

(URL 10) <<http://www.zasahovejednotky.wbs.cz> [citováno 16.5.2010]

Příloha č. 1

1949 Černý Gustav, narozen 15.8.1921. Příslušník SNB. Odsouzen k trestu smrti a popraven 18. 10.1949.

1950 Havlíček František, strážmistr SNB, svobodný, narozen 7. srpna 1925. Popraven s automechanikem Jaroslavem Vetejškou 6. září 1950, v 5,35 ve věznicí Pankrác. Cee Ladislav, narozen 26. 2. 1910 v Železném Brodě. Okres Semily. Povoláním štábní strážmistr SNB ženatý, otec tří dětí. Odsouzen k trestu smrti ve skupině Buchal Jan. Popraven 1. 8. 1950.

1951 Frič Václav, narozen 1. 10. 1899, příslušník SNB, souzen se skupinou v Opavě. Souzen v Ostravě. Popraven 12. 4. 1951 v Ostravě. Poslední slova: smrt komunismu - ať žije Československo"

Votava František Narozen 31. 3. 1927 v Častrově, okres Kamenice pod Lípou, strážmistr SNB, římský katolík. Poslední bydliště Praha - Vršovice, útvar SNB. Popraven ve věznicí Pankrác 8. 6. 1951

Beneš Bohuslav narozený 5. 12. 1929 ve Svidnici, okres Chrudim. Svobodný, nevoják, příslušník SNB, bytem Praha 6 - Vokovice. Odsouzen 13. 2.1951 k smrti. (Velitel poprav.odděl. SVS ppor. K. Kraml) Popraven 8. 6. 1951 v 5.15 hod.ve věznicí Pankrác.

Sporka Josef narozen 10. 1. 1910. v Žihobci u Sušice Štábní strážmistr SNB a vrchní velitel stanice v Horní Bříze. Ženatý, římský katolík, Popraven 8. října 1951 v 5.45 hod. v pankrácké věznicí.

Chmelař Miloslav narozen 28.3. 1928 ve Veselí na Moravě, ženatý, příslušník SNB. Poslední bydliště Radovice. Odsouzen státním soudem k trestu smrti. Popraven 2. 11. 1951 v 6.10 hod. ve věznicí Pankrác.

Vrbický Tibor narozen 23. 9. 1921 v Uníně okr. Skalice, ženatý národnost slovenská, příslušník SNB, otec dvou dětí. Poslední bydliště Jáchymov. Popraven 2. 11.1951 v 5.55 hod. ve věznicí Pankrác.

Bibza Samuel, narozený 23. 11. 1951. Poslední zaměstnání továrník, odsouzen k smrti a popraven 18. 12. 1951 v Uherském Hradišti.

1952 Bejček Václav se narodil 18. října 1925 v Soubdicích, okres Vlašim. Ženatý, katolík, posledně bytem v Rakovníku, kde byl zaměstnán u vojenské správy jako kovář. Popraven 7. února 1952 v 5.40 hodin v pražské věznici Pankrác.

Prouza Josef narozen 17. 7.1925 ve Svobodných Dvorech, okres Hradec Králové, svobodný. Příslušník SNB. Popraven 3. 6. 1952 v 5.10 hod ve věznici Pankrác.

Ludvík Josef strážmistr SNB, původním povoláním nástrojař, narozen 21. října 1912 v Suchém Vrbnu okres České Budějovice, ženatý poslední bydliště Prachatice. Za velezradu a vyzvědačství popraven 8. července 1952 v 5.14 hod ve věznici Pankrác.

Kmínek Josef narozen 29. 3. ve Vysokém Veselí okr. Nový Bydžov, dělník, ženatý, příslušník SNB. Popraven 8.8. 1952 ve věznici Pankrác.

Macej Josef narozen 22. 5. 1905, Košická Bela, okres Košice, ženatý, národnost česká, původním povolání rolník, později vrchní strážmistr SNB. Popraven 8. 8. 1952 ve věznici Pankrác.

Šnajdr Václav narozen V Tupadlech okr. Klatovy, povoláním vrchní strážmistr SNB, poslední bydliště Bezděkov, okr. Klatovy. Popraven 12. 11. 1952 v 5.20 hod. na Pankráci.

Karolík Josef narozen 29. 9.1930 v Kečkovci okr. Svidník, nevoják, povoláním dělník, národnost slovenská. Poslední bydliště Horní Slavkov SNB- Jestřáb, okres Sokolov. Popraven 11. 11. 1952

Havlíček František narozen 2. 12. 1908 v Čistíně u Uherských Janovic, okr. Kutná Hora, ženatý otec jednoho dítěte, národnosti české. Dosáhl hodnosti podplukovníka SNB. V letech 1942 - 45 byl vězněn v nacistickém koncentráku. Poslední bydliště Klatovy. Popraven 12. 11. 1952 v 5.35 ve věznici Pankrác

1953 Valent Pavel člen SNB, slovenské národnosti, narozen 27.července 1914 ve Zvoleni. Naposledy pracoval jako technický úředník. Popraven 28. 3. 1953 v 5.35 ve věznici Pankrác.

1954 Baláš Štefan narozený 9.3. 1925 v Lodmani, okr. Kysucké Nové Město.
Odsouzen k trestu smrti. Proti rozsudku protestoval hladovkou. Popraven 20. 1. 1954 v
5.20 hod. ve věznici Pankrác.

Celkový počet popravených příslušníků SNB v letech 1949 - 1954 činil přibližně 40
mužů. Mimo to v letech 1949 - 1951 se přes velké riziko pokusilo 245 příslušníků SNB
o útěk za hranice.

Příloha č. 2:

Označení uniformem krajských zásahových jednotek Policie ČR

Středočeský kraj

Plzeň

Ústí nad Labem

České Budějovice

Olomouc

Hradec Králové

Brno

Ostrava